

TOHUM SANAYİCİLERİ VE ÜRETİCİLERİ ALT BİRLİĞİ

Dış Ticaret Özet Bilgi Notu

24.08.2020

4 Sayfa

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI'NIN KONTROLÜNE TABİ ÜRÜNLERİN İTHALAT DENETİMİ TEBLİĞİ (ÜRÜN GÜVENLİĞİ VE DENETİMİ: 2019/5) Ek 3 TOHUM, FİDE, FİDAN VE ÇİÇEK SOĞANLARI GİBİ ÇOĞALTIM MATERYALLERİ LİSTESİ, BİTKİSEL ÜRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (BÜGEM) ve TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU(TÜİK) VERİLERİ DERLENEREK HAZIRLANMIŞTIR.

Türkiye Tohum Dış Ticareti

Milyon Dolar	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
İhracat	120.7	126.0	148.3	102.7	153.4	137	151.7	155.4
İthalat	197.6	194.2	188.4	202.1	202.1	189	178.8	177.3
Dış Ticaret Hacmi	318.4	320.3	336.8	304.8	355.5	326	330.5	332.7
Dış Ticaret Dengesi	-76.8	-68.2	-40.0	-99.4	-48.6	-52	-27.1	-17.9
Karşılama Oranı (%)	61	65	79	51	76	72,5	84,8	87,6

Kaynak: BÜGEM verileri esas alınarak, TSÜAB tarafından hazırlanmıştır.

Türkiye'nin Tohum İhracatı

- Türkiye'nin tohum ihracatı, 2018 yılında 152 milyon dolar civarında iken, 2019'da yaklaşık 155 milyon dolara yükselmiştir. **İhracat, değer bazında yaklaşık %2,5 artarak, rekor kırmıştır.**
- Türkiye, 2016'da 76, 2017'de 79, 2018'de 85 ve 2019 yılında 86 farklı ülkeye tohum ihracatı gerçekleştirmiştir.

Türkiye Tohum İhracatı ve Değerleri (milyon dolar)

Tür	2016	2017	2018	2019
1 Ayçiçeği	73,3	76,3	72	70,2
2 *Mısır	39	23,6	26	28,6
3 Sebze	22,4	19,6	20	23,7
4 Diğer Türler	18,7	16,7	33,7	32,9
Toplam	153,4	136,2	151,7	155,4

**071290110000 GTİP Tatlı Mısır tohumlukları hariçtir. Bu tür sebze grubuna dahil edilmiştir.*

Türkiye tohum ihracatında ana kalemler ayçiçeği ve mısır tohumluklarıdır. Bu iki türün ihracat değeri, 2019 yılında, toplam ihracatın yaklaşık %63'üne denk gelmektedir. (2018'de %65) **2019'da özellikle Irak, Rusya Fed., İran, Ukrayna'ya yönelik olarak gerçekleşen ihracat, toplam tohum ihracatının %54'üne denk gelmektedir.** Türkiye de yerli firmalar ile beraber birçok uluslararası ve yabancı-yerli ortaklığı tohumculuk şirketi faaliyet göstermektedir. Dünya tohum pazarında yer alan çok uluslu firmaların birçoğu, uygun iklim şartları ve Rusya Federasyonu, Ukrayna, Türki Cumhuriyetler, Kuzey Afrika ve Balkanlar gibi diğer pazarlara olan yakınlığının da verdiği jeopolitik konum avantajı ile Türkiye'de tohum üretimi, ıslahı ve pazarlaması gibi faaliyetlerde bulunmaktadır.

Ülkeler Bazında Türkiye Tohum İhracatı

			2019
	Ülke	Milyon Dolar	%
1	Irak	21.6	14
2	Rusya Fed.	20.8	13
3	Ukrayna	18.2	12
4	İran	14.2	9
5	Azerbaycan	9.1	6
6	Romanya	8.9	6
7	Macaristan	8.3	5
8	İtalya	7.7	5
9	Fransa	6.7	4
10	Avusturya	6.6	4
	Diğerleri	32.9	21
	Toplam (86 Ülke)	~155,4	100

			2018
	Ülke	Milyon Dolar	%
1	Rusya Fed.	19.4	13
2	Ukrayna	18.4	12
3	Irak	18	12
4	Azerbaycan	11.3	7
5	Avusturya	10.7	7
6	İtalya	10.1	7
7	Romanya	8.2	5
8	İran	6.6	4
9	Macaristan	5.6	4
10	Suriye	4	3
	Diğerleri	39	26
	Toplam (85 Ülke)	~151.7	100

			2017
	Ülke	Milyon Dolar	%
1	Ukrayna	24.8	18
2	Rusya Fed.	14.7	11
3	Romanya	13.5	10
4	Azerbaycan	10.2	7
5	İtalya	8.3	6
6	Macaristan	8	6
7	Hollanda	7.3	5
8	Irak	6.3	4
9	Sudan	5.5	4
10	İran	5.1	4
	Diğerleri	32.5	24
	Toplam (79 Ülke)	~136.2	~100

Kaynak: BÜGEM ve TÜİK

Türkiye'nin Tohum İthalatı

Toplam tohum ithalatı, 2019'da yaklaşık %1 azalarak 177 milyon dolar civarında gerçekleşmiştir. Türkiye, 2019 yılında 56 ülkeden tohum ithal etmiştir. İthalatın önemli bir kısmı sebze tohumlarından oluşmuştur.

Türkiye Tohum İthalatı

2019		
Tür	Milyon Dolar	%
1 Sebze	93.8	53
2 Mısır	23	13
3 Patates	12.2	6,9
4 Ayçiçeği	10	5,6
5 Şeker Pancarı	9.4	5,3
6 Çim ve Çayır Otları	9	5
7 Yem Bitkileri	6.9	3,9
8 Diğer	13	7,3
Toplam	177.3	~100

2018		
Tür	Milyon Dolar	%
1 Sebze	89.7	50
2 Mısır	16.7	9,3
3 Yem Bitkileri	16	8,9
4 Patates	14	7,8
5 Çim ve Çayır Otları	12.3	6,8
6 Ayçiçeği	10.8	6
7 Şeker Pancarı	8.3	4,6
8 Diğer Türler	11	6
Toplam	178.8	~100

2017		
Tür	Milyon Dolar	%
1 Sebze	108.7	58,6
2 Mısır	14	7,5
3 Yem Bitkileri	13.4	7,2
4 Ayçiçeği	12	6,4
5 Çim ve Çayır Otları	11.6	6,2
6 Patates	10.8	5,8
7 Şeker Pancarı	8.4	4,5
8 Diğer Türler	6.3	3,4
Toplam	185.2	~100

Kaynak: BÜGEM ve TÜİK

Ülkeler Bazında Türkiye Tohum İthalatı

2019			
	Ülke	Milyon Dolar	%
1	Fransa	26.8	15
2	İtalya	17.5	10
3	Hollanda	14.9	8
4	ABD	13.2	7
5	Çin	11.9	7
6	Peru	11.7	7
7	İsrail	11.4	6
8	Şili	10.9	6
9	Tayland	10.4	6
10	Danimarka	7	4
	Diğerleri	41.2	23
Toplam (56 Ülke)		~177.3	~100

2018			
	Ülke	Milyon Dolar	%
1	Fransa	27.4	15,4
2	İtalya	19.6	11
3	Hollanda	15.7	8,8
4	ABD	14.8	8,3
5	Peru	12.4	6,9
6	İsrail	12.3	6,9
7	Şili	9.8	5,5
8	Tayland	9.4	5,3
9	Çin	7.6	4,3
10	Danimarka	7.1	4
	Diğerleri	42.2	23,6
Toplam (67 Ülke)		~178.8	~100

2017			
	Ülke	Milyon Dolar	%
1	Fransa	22.5	12.1
2	ABD	21.9	11.8
3	Peru	16.7	9
4	İsrail	15.6	8,4
5	Hollanda	14.9	8
6	İtalya	14.3	7,5
7	Çin	10.2	5,5
8	Danimarka	9.2	5
9	Tayland	8.5	4.5
10	Şili	8.3	4,5
	Diğerleri	43.1	23,2
Toplam (64 Ülke)		~185.2	~100

Kaynak: BÜGEM ve TÜİK

Bilgi için: Hikmet Yasir Velioglu/Uluslararası Ticaret Uzmanı yveliolglu@tsuab.org.tr